

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΛΕΡΑ

ΠΕΠΙΤΑ ΧΙΜΕΝΕΣ

(Συνέχεια)

Οὕτω φαντάζονται ἀμφότεροι χιλιάς ποιήσεις, ὠραίας, καίτοι ἀορίστους, ἐπὶ πάντων τῶν μυστηρίων τῆς ἡμετέρας θρησκείας, καὶ τῶν ἀρθρῶν τῆς πίστεως. Εἶνε ἀπειρος ἡ εὐλάβεια, ἣν ἔχουσι πρὸς τὴν Παναγίαν, κυρίαν ἡμῶν, καὶ μένω ἐμβρόντητος πῶς δύνανται νὰ συνδυάζωσι τὴν ιδέαν ἢ τὴν ἀντίληψιν τὴν κοινήν τῆς Παρθένου, μετὰ τινων ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων θεολογικῶν σκέψεων.

Ἐξ ὧν ἀναφέρει ὁ κύριος Ἐπίτροπος διαβλέπω ὅτι ἐν τῇ ψυχῇ τῆς Πεπίτας Χιμένες, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἡρεμίας καὶ τῆς γαλήνης, ἐν ἣ φαίνεται ζῶσα, ὑπάρχει ὁξὺ τὸ βέλος τῆς λύπης. Ὑπάρχει ἔως πρὸς τὴν ἀγνότητα, ἐμποδιζόμενος ὑπὸ τοῦ παρελθόντος βίου της. Ἡ Πεπίτα ἡγάπα τὸν δὸν Γουμερσίνδον ὡς σύντροφόν της, ὡς εὐεργέτην της, ὡς ἄνθρωπον, εἰς ὃν τὸ πᾶν ὤφειλεν. Ἀλλὰ τὴν βασανίζει, τὴν ἐντροπιάζει ἡ ἀνάμνησις τοῦ ὅτι ὁ δὸν Γουμερσίνδος ὑπῆρξε σύζυγός της.

Ἐν τῇ εὐλαβείᾳ της πρὸς τὴν Παρθένον, ἀποκαλύπτεται αἰσθημά τι ταπεινώσεως λυπηρῆς, θλίψεως, μελαγχολίας, ἣν προξενεῖ ἐπὶ τοῦ πνεύματός της ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀναξίου καὶ στείου γάμου της. Ἀκόμη καὶ μέχρι τῆς λατρείας της πρὸς τὸν παῖδα Θεόν, πρσιστώμενον διὰ τῆς πολυτίμου ἐν φυσικῷ μεγέθει εἰκόνας, ἣν ἔχει ἐν τῇ οἰκίᾳ της, παρεμβαίνει ὁ ἀνευ ἀντικειμένου μητρικὸς ἔρωρ, ἡ μητρικὴ ἀγάπη, ἥτις ζητεῖ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, ἐν ὄντι μὴ γεννηθέντι διὰ τοῦ ἀμαρτήματος καὶ τῆς ἀκαθαρσίας.

Ὁ κύριος Ἐπίτροπος λέγει, ὅτι ἡ Πεπίτα λατρεῖ τὸν μικρόν Ἰησοῦν ὡς Θεόν της, ἀλλ' ὅτι τὸν ἀγαπᾷ μετὰ τῶν μητρικῶν παραφορῶν, μεθ' ὧν θὰ ἡγάπα τὸ τέκνον της, ἐὰν εἶχε, καὶ ἐὰν ἐν τῇ συλλήψει του δὲν ἐλάμβανε χώραν τι, δι' ὃ νὰ αἰδῆται. Ὁ Ἐπίτροπος ἀναφέρει, ὅτι ἡ Πεπίτα ὄνειρεύεται καὶ τὴν ιδεώδη μητέρα καὶ τὸν ιδεώδη υἱόν, ἀμφοτέρους ἀσπίλους, ὅτι συνομιλεῖ μετὰ τῆς ἀγιωτάτης παρθένου, καὶ περιποιεῖται τὸν ὠραίον αὐτῆς μικρόν Ἰησοῦν.

Σὰς διαθεβαιῶν, ὅτι δὲν ἠξέυρω τί νὰ σκεφθῶ περὶ ὧν αὐτῶν τῶν παραδόξων. Γνωρίζω τόσον ὀλίγον τὰς γυναῖκας! Ὅτι περὶ τῆς Πεπίτας μοὶ διηγεῖται ὁ κύριος Ἐπίτροπος μὲ ἐκπλήττει, καὶ ἂν καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἐννοῶ ὅτι ἡ Πεπίτα εἶνε καλὴ, καὶ ὄχι κακὴ, ἐνίοτε μὲ καταλαμβάνει φόβος τις διὰ τὸν πατέρα μου. Μεθ' ὅλα τὰ ἔτη τῆς ἡλικίας του, νομίζω ὅτι εἶνε ἐρωτευμένος, καὶ ἡ Πεπίτα, ἂν καὶ καλὴ ἔνεκα σκέψεως, δύνανται, ἀνευ προμελέτης ἢ ὑπολογισμοῦ, νὰ ἦνε ὄργανον τοῦ πνεύματος τῆς κακίας, δύνανται νὰ ἔχη φιλαρέσκειαν ἀπρομελέτητον καὶ ἐνστικτον, μᾶλλον ἀκατανίκητον καὶ κα-

ταστρεπτικὴν, τῆς ἐκ προμελέτης, ὑπολογισμοῦ καὶ σκέψεως.

Τίς οἶδε, λέγω ἐνίοτε κατ' ἐμαυτὸν, μήπως παρὰ τὰς καλὰς πράξεις τῆς Πεπίτας, τὰς προσευχὰς της, τὴν εὐλάβειαν καὶ περιωρισμένην ζωὴν της, τὰς ἐλεημοσύνας της καὶ τὰ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν δωρὰ της, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ πᾶν ὃ, τι δύνανται νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀγάπην τοῦ κυρίου Ἐπιτρόπου πρὸς αὐτήν, μὴ τοι ἐνυπάρχει ὑστεροβουλία τις κοσμικὴ, διαβολικὴ τις μαγεία, εἰς τὸ ἐπιβλητικὸν τοῦτο, ὅπερ τὴν περιβάλλει καὶ δι' οὗ θαμβοῖ τὸν ἄθῳον αὐτὸν Ἐπίτροπον, ἄγει καὶ φέρει αὐτόν, καὶ τὸν ἀναγκάζει νὰ μὴ πράττῃ ἢ νὰ σκέπτεται ἄλλο τι εἰμὴ μόνον περὶ αὐτῆς, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν!

Ἡ ἐξουσία αὐτῇ, ἣν ἐξασκεῖ ἡ Πεπίτα ἐπὶ ἀνθρώπου τόσον ἰσχυροῦ, οἷος ὁ πατήρ μου, ἐπὶ φύσεως τόσον ἀνδρικῆς καὶ ἡκιστα αἰσθηματικῆς, εἶνε ἀληθὴς λίαν σπανία.

Δὲν ἐξηγοῦσι δὲ περισσότερον αἱ καλαὶ πράξεις τῆς Πεπίτας τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν, ὧν ἀπολαύει ἐν γένει παρὰ τῶν χωρικῶν τούτων.

Τὰ μικρὰ παιδιὰ, τρέχουσι νὰ τὴν ἴδωσι κατὰ τὰς σπανίας αὐτῆς ἐμφανίσεις ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καὶ ζητοῦσι νὰ φιλήσωσι τὴν χεῖρά της. Αἱ νεάνιδες τῇ ὑπομειδιῶσι καὶ τὴν χαιρετῶσι μετ' ἀγάπης. Οἱ ἄνδρες ὅλοι ἀφαιροῦσι τὸν πῖλον πρὸ αὐτῆς, καὶ προσκλίνουν μετὰ τῆς μᾶλλον αὐτομάτου φιλοφροσύνης καὶ μετὰ τῆς ἀπλουστερας φυσικῆς συμπαθείας.

Ἡ Πεπίτα Χιμένες, ἣν πολλοὶ εἶδον βρέφος, ἣν ὅλοι εἶδον ἐν τῇ δυστυχίᾳ, ὅταν ἔζη μετὰ τῆς μητρός της, ἣν εἶδον κατόπιν ὑπανδρῶν μετὰ τοῦ γέροντος φιλαργύρου δὸν Γουμερσίνδου, κάμνει νὰ λησμονῶνται πάντα ταῦτα, καὶ ἀναφαίνεται ὡς ὃν τι σπάνιον, ἐλθὼν ἐξ ἀπομεμακρυσμένης τινος γῆς, ἐκ σφαίρας τινος ὑψηλοτέρας, καθαρᾶς καὶ ἀκτινοβολούσης, καὶ ὑποχρεοῖ καὶ κινεῖ εἰς συμπληρικὸν σεβασμὸν καὶ οἰνεῖ τινα θαυμασμὸν μετ' ἀγάπης μεμυγμένον, ὅλους τοὺς συμπατριώτας της.

Βλέπω, ὅτι ἀνεπιστήτως ἐμπίπτω εἰς τὸ αὐτὸ ἐλάττωμα δι' ὅπερ κατηγορῶ τὸν ἐφημέριον, καὶ ὅτι δὲν ὁμιλῶ πρὸς ὑμᾶς, εἰμὶ περὶ τῆς Πεπίτας Χιμένες, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε φυσικόν. Ἐδῶ δὲν ὁμιλοῦσι περὶ ἄλλου τινός. Θὰ ἔλεγε τις ὅτι ὅλον τὸ χωρίον εἶνε πλήρες ἐκ τοῦ πνεύματος, ἐκ τῶν σκέψεων, ἐκ τῆς εἰκόνας τῆς παραδόξου ταύτης γυναικός, ἣν δὲν δύναμαι νὰ ὀρίσω ἀκόμη, ἐὰν εἶνε ἄγγελος, ἢ εὐφύης τις φιλάρεσκος, πλήρης ἐνστίκτου πανουργίας, ὅσον καὶ ἂν αἱ λέξεις φαίνονται ἀντιφατικαί. Διὰ τοῦτο ἐν πλήρει συνειδήσει εἰμαι πεπεισμένος, ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη δὲν εἶνε φιλάρεσκος, οὐδ' ὄνειρεύεται νὰ κερδίσῃ τὰς θελήσεις τῶν ἄλλων, ὅπως εὐχαριστήσῃ τὴν ματαιοδοξίαν της.

Ἐνυπάρχει εἰλικρίνεια καὶ ἀθωότης ἐν τῇ Πεπίτῃ Χιμένες. Δὲν χρειάζεται ἄλλο τι, παρὰ νὰ τὴν ἴδῃ τις, ὅπως τὸ πιστεύσῃ. Τὸ βᾶδιμά της, τὸ μεγαλοπρε-

πὲς καὶ ἀνεπιτήδευτον, τὸ χάριεν παρὰ στήμα της, τὸ λεῖον καὶ εὐρύ μέτωπόν της, τὸ γλυκὺ καὶ καθαρὸν φῶς τῶν βλεμμάτων της, τὸ πᾶν συνάδει εἰς ἓνα ρυθμὸν ὁμοιον, τὸ πᾶν ἐνοῦται εἰς μίαν τελείαν ἀρμονίαν, ἐν ἣ δὲν ἀνακαλύπτεται ἡχὸς τις παράτονος.

Πόσον λυποῦμαι ὅτι ἦλθον ἐδῶ, καὶ ὅτι θὰ μείνω ἐδῶ τόσον χρόνον. Εἶχον διέλθει τὸν βίον ἐν τῷ οἴκῳ ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ ἱεροσπουδαστηρίῳ. Δὲν εἶχον ἴδει οὐδὲ συναναστράφῃν ἄλλον τινὰ παρὰ τοὺς συμμαθητὰς καὶ τοὺς διδασκάλους μου. Οὐδὲν ἤξευρον ἐκ τοῦ κόσμου, εἰμὴ θεωρητικῶς καὶ ἀμέσως, ἂν καὶ ἐν χωρίῳ, βλέπω ἐμαυτὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόσμου, καὶ ἀπομεμακρυσμένον ἀπὸ τῶν σπουδῶν μου, τῶν μελετῶν καὶ τῶν προσευχῶν μου, διὰ χιλίων ἀνοικείων ἀντικειμένων.

20 Ἀπριλίου

Αἱ τελευταῖαι ἐπιστολαὶ σας, προσφιλέστατε θεῖτε, ὑπῆρξαν ἡ γλυκεῖα παρηγορία τῆς ψυχῆς μου. Ἀγαθὸς ὡς πάντοτε, μὲ συμβουλευέτε καὶ μὲ διαφωτίζετε μὲ λόγους ὠφελίμους καὶ διακριτικούς.

Εἶνε ἀληθές. Ἡ ζωηρότης μου εἶνε ἀξία μομφῆς. Ζητῶ νὰ ἐπιτύχω τὸ τέλος χωρὶς νὰ μεταχειρισθῶ τὰ μέσα. Ἐπιθυμῶ νὰ φθάσω εἰς τὸ τέμα τῆς πορείας, χωρὶς νὰ βαδίσω βῆμα πρὸς βῆμα τὴν τραχεῖαν ὁδόν. Παραπονοῦμαι δι' ἀπροσεξίαν μου κατὰ τὴν προσευχήν, δι' ἀφαιρέσιν τοῦ πνεύματός μου, εἰς ἐκχυσιν τῆς τρυφερότητός μου, εἰς ἀντικείμενα παιδαριώδη. Ἐπιθυμῶ νὰ φθάσω εἰς ἄμεσον συνάφειαν μετὰ τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν αὐτοῦ σίον αὐτοῦ θεωρίαν, καὶ ἀπαξιῶ τὴν φανταστικὴν προσευχήν, καὶ τὴν μελέτην τὴν λογικὴν καὶ θεωρητικὴν.

Πῶς, χωρὶς νὰ γείνω καθαρὸς, χωρὶς νὰ ἴδω τὸ φῶς, θὰ ἀπολαύσω τὴν χαρὰν τοῦ ἔρωτος;

Ἐχω πολλὴν ὑπεροφίαν καὶ πρέπει νὰ ταπεινωθῶ πρὸ τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν μου, ὅπως τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ μὴ μὲ ταπεινώσῃ, θεῖα παραχωρήσει, πρὸς τιμωρίαν τῆς ὑπερηφανείας μου.

Δὲν πιστεύω, μὴλα ταῦτα, ὡς ὑμεῖς μὲ εἰδοποιεῖτε, ὅτι εἶνε τόσον εὐκόλος παρ' ἐμοὶ ἄσχημός τις καὶ ἄφρων πτώσις. Δὲν ἔχω πεποθήσιν εἰς ἐμαυτόν. Πέποιθα ὅμως ἐπὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐλπίζω νὰ μὴ πᾶθω τὸ τοιοῦτον.

Ἐν τούτοις ἔχετε δίκαιον ὑμεῖς, συμβουλευόν με νὰ μὴ συνδέσω πολλὴν φιλίαν μετὰ τῆς Πεπίτας Χιμένες. Ἀλλ' ἐγὼ ἀπέχω πολὺ τοῦ νὰ εἶμαι συνδεδεμένος μετ' αὐτῆς.

Δὲν ἄγνοῶ, ὅτι οἱ θρησκευτικοὶ ἄνδρες, καὶ οἱ ἄγιοι, οἵτινες πρέπει νὰ χρησιμεύωσιν ἡμῖν ὡς παρὰδειγμα, ὅταν ἔλαβον οἰκειότητα καὶ ἀγάπην μετὰ γυναικῶν, ἐγένετο τοῦτο κατὰ τὸ γῆρας των, ἢ ἦσαν ἤδη λίαν δεδοκιμασμένοι καὶ ἰσχυροὶ διὰ τῆς μετάνοίας, ἢ ὑπῆρχεν ἄξιοις μειώσεως δυσαναλογία ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν μεταξὺ αὐτῶν, καὶ τῶν εὐσεβῶν φί-

λων οὐς εξέλεγον. Οὕτως ἀναφέρεται περὶ τοῦ Ἀγίου Ἱερωνύμου μετὰ τῆς Ἀγίας Παυλίνης καὶ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Σταυροῦ μετὰ τῆς Ἀγίας Θηρεσίας. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἀκόμη, καὶ ἂν ὁ ἔρως τυγχάνει ὁλως διόλου πνευματικός, γνωρίζω, ὅτι δύναται τις νὰ ἀμαρτήσῃ ἐπὶ ὑπερβολικῇ ἀγάπῃ. Διότι ὁ Θεὸς μόνον πρέπει νὰ κατέχῃ τὴν ψυχὴν μας ὡς κύριος καὶ σύζυγος αὐτῆς· καὶ οἰονδήποτε ἄλλο ὄν, ὅπερ ἤθελε κεῖσθαι ἐν αὐτῇ, πρέπει νὰ μένῃ μόνον ὡς φίλος ἢ ὑπηρέτης ἢ ὡς εἰκὼν τοῦ συζύγου τούτου, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ σύζυγος οὕτως εὐχαριστεῖται.

Μὴ πιστεύσητε λοιπόν, ὅτι ἐγὼ θεωρῶ ἐμαυτὸν ὡς ἀήττητον, καὶ ὅτι περιφρονῶ τοὺς κινδύνους, καὶ τοὺς προκαλῶ, καὶ τοὺς ζητῶ! Ἐν αὐτοῖς ἀπόλλυται ἐκεῖνος ὅστις τοὺς ἀγαπᾷ. Καὶ ὅταν ὁ προφητὰνᾶξ Δαυὶδ, ἂν καὶ ἦτο τόσοσὺν σύμφωνος μὲ τὴν καρδίαν τοῦ Κυρίου, καὶ τόσοσὺν ἀγαπητὸς αὐτῷ, καὶ ὅταν ὁ Σολομὼν, μεθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ὑπερφυσικὴν καὶ ἔμφυτον σοφίαν, ἐσυγχίσθησαν καὶ ἡμάρτησαν, διότι ὁ Θεὸς ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπόν του ἀπ' αὐτῶν, πόσον πρέπει νὰ φοβῶμαι ἐγὼ, ὁ ἄθλιος ἀμαρτωλός, τόσοσὺν νέος, τόσοσὺν ἄπειρος τῶν πανουργιῶν τοῦ διαβόλου, καὶ τόσοσὺν ὀλίγον ἰσχυρὸς καὶ ἐπιδέξιος εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς ἀρετῆς;

Πλήρης φόβου πρὸς τὸν Θεόν, καὶ μετὰ τῆς ὀφειλομένης δυσπιστίας πρὸς τὴν ἀδυναμίαν μου, δὲν θὰ λησμονήσω τὰς συμβουλὰς καὶ τὰς σὺφρονας παρατηρήσεις ὑμῶν, προσευχόμενος μετὰ θερμότητος, καὶ μελετῶν τὰ ἐπουράνια, ὅπως μισήσω τὰ ἐπίγεια εἰς ὅ,τι ἐνυπάρχει ἐν αὐτοῖς τὸ μισητόν. Ἀλλ' ὅμως, σὺς διαβεβαιῶ, ὅτι ἔως τώρα, ὅσον καὶ ἂν ἐμβραθύνω εἰς τὴν συνειδήσιν μου, καὶ ἐρευνῶ ἐπιμόνως τοὺς πλέον σκοτεινοὺς αὐτῆς κόλπους, οὐδὲν ἀνακαλύπτω, ὅπερ νὰ μὲ κάμῃ νὰ φοβηθῶ δι' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑμεῖς φοβεσθε.

Ἐὰν εἰς τὰς προηγουμένας ἐπιστολάς μου ἐνυπάρχωσιν ἐγκώμια διὰ τὴν ψυχὴν τῆς Πεπίτας Χιμένες, τὸ λάθος εἶνε τοῦ πατρὸς μου καὶ τοῦ κυρίου Ἐπιτρόπου, καὶ οὐχὶ ἰδικόν μου, διότι κατ' ἀρχάς, μακρὰν τοῦ νὰ ἦμαι εὐμενὴς πρὸς τὴν γυναῖκα ταύτην, ἤμην μάλιστα προκατελημμένος ἐναντίον αὐτῆς δι' ἀδίκου προκαταλήψεως.

Ὅσον διὰ τὴν καλλονὴν καὶ τὴν σωματικὴν χάριν τῆς Πεπίτας, πιστεύσατε, ὅτι τὴν ἐθεώρησα μετ' ἐντελοῦς ἀγνόητος σκέψεως. Καὶ ἂν καὶ μοι εἶνε βαρὺ νὰ τὸ εἶπω, καὶ ἂν καὶ ὑμεῖς θέλετε λυπηθῇ ὀλίγον, θὰ σὺς ὁμολογήσω, ὅτι ἐὰν κηλὶς τις ἐλαφρὰ ἐμίανε τὸ καθαρὸν καὶ ἡρεμον κάτοπτρον τῆς ψυχῆς μου, ἐν ᾧ ἡ Πεπίτα ἀντηνακλᾶτο, ἦτο αἰτία ἡ τραχεῖα ὑπόνοια ὑμῶν, ἥτις σχεδὸν μὲ ἔκαμε πρὸς στιγμὴν, ὥστε ἐγὼ αὐτὸς νὰ ὑποπτευθῶ.

Ἀλλ' οὐχί, τί ἐσκέφθην, τί ἐθαύμασα, τί ἐνεκωμίασα ἐν τῇ Πεπίτᾳ, ἐξ οὗ ἡδύνατο νὰ ἐξαχθῇ, ὅτι ἴσως αἰσθάνομαι δι' αὐτὴν ἄλλο τι πλὴν τῆς φιλίας, καὶ τοῦ ἀθώου ἐκείνου καὶ ἀγνοῦ θαυμασμοῦ,

ὃν ἐμπνέει ἐν καλλιτέχνῃ, ὅταν μάλιστα τὸ καλλιτέχνημα τοῦτο εἶνε ἔργον τοῦ ἀνωτέρου καλλιτέχνου καὶ οὐδὲν ἥτον ἢ νὰός του;

[Ἐπεται συνέχεια]. ΑΝΤ. ΦΡΑΒΑΣΙΛΗΣ.

ΣΟΦΙΑΣ ΚΡΑΠΟΤΚΙΝ

Η ΣΥΖΥΓΙΟΣ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ 4237

[Συνέχεια]

Ἡ Ἰουλίᾳ ἦτο φύσις εὐαίσθητος. Μέχρι τοῦδε πάντοτε ἡγάπησε, πάντοτε ἡγαπήθη, καὶ ἡ ἀνέραστος ζωὴ τῇ φαίνεται σκληροτέρα τοῦ θανάτου. Κατὰ τὴν παιδικὴν αὐτῆς ἡλικίαν οἱ γονεῖς τῆς τὴν ἐπεμελήθησαν, τὴν ἐθώπευσαν, ὅσον ἡ πτωχεῖα αὐτῶν τοὺς ἐπέτρεπεν.

Ὁ πατὴρ τῆς, ἐργάτης εἰς τὰ μεταλλεῖα μεγάλης ἐταιρίας, σοβαρός, πολλάκις αὐστηρός, εἶχε πάντοτε θωπευτικὴν τινα λέξιν διὰ τὴν μικρὰν τοῦ Ἰουλίαν— τὴν φαιδρὰν καὶ ζωηρὰν ὡς ὑπολαίδα.

Ἡ μήτηρ τῆς, μέχρις ὅτου ἡ νόσος τὴν ἔρριπεν ἐπὶ ἔτη πολλὰ εἰς τὴν κλίνην, ἡδύνατο νὰ διατηρῇ τὴν οἰκίαν μὲ τὸ εὐτελὲς ἡμερομίσθιον τοῦ ἀνδρός τῆς. Ἡ Ἰουλίᾳ εἶχε πάντοτε τὴν μικρὰν καθαράν ποδιάν τῆς καὶ λίχνευμά τι ἐν τῷ καλαθίῳ τῆς, ὅταν ἐπορεύετο εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἦτο δεκαπενταετής, ὅτε ἡ μήτηρ τῆς ἔπεσεν ἀσθενής, διὰ νὰ μὴν ἀνεγερθῇ πλέον. Ἡ πρώτη αὕτη σπουδαία λύπη μετεμόρφωσε τὴν Ἰουλίαν. Ἀπὸ παιδίσκης φαιδρᾶς καὶ θορυβώδους, κατέστη σοβαρὰ καὶ ἐργατικὴ. Οἱ μεγάλοι μέλανεσ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀπέκτεσαν τότε ἔκφρασιν σκεπτικῆς σοβαρότητος.

Εἰς αὐτὴν ἤδη ἀπέκειτο νὰ διευθύνῃ τὰ τῆς οἰκίας, νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἀναπληρώσῃ παρὰ τῷ πατρὶ τὴν μητέρα τῆς. Οὕτω ἔπρεπε νὰ ἴδῃ τις πόσον τῇ ἦτο εὐγνώμων, μετὰ πόσης στοργῆς ἐθώπευε τὴν ὥραϊαν κεφαλὴν τοῦ τέκνου τοῦ. Ἦσαν πλέον ἡ πατὴρ καὶ κόρη ἦσαν δύο φίλοι.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, τὴν Κυριακὴν, ἡ νεολαία τοῦ χωρίου διωργάνου μικρὰν ἑορτὴν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ ξενοδοχείου.

Ἐχόρευον εἰς τὸν ἦχον τοῦ βιολίου, καὶ τριχαπτοποιοὶ τινες τῶν περὶξ προσεκαλοῦντο εἰς τὰς ἑορτάς τῆς. Ἐκεῖ ἡ Ἰουλίᾳ ἐγνώρισε τὸν Ἰωάννην Τισσώ, ὥραϊον νέον, μὲ τὴν φυσιογνωμίαν ἑξυπνον, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκφραστικoὺς καὶ μέλανα λεπτόν μύστακα. Ἠγαπήθησαν ἐπὶ τέλους.

Οἱ δύο νέοι ἦσαν εὐτυχεῖς. Μία μόνον μέριμνα ἔρριπτε σκιὰν ἐπὶ τῆς εὐτυχίας τῶν ἡ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ, ἣν δὲν εἶχεν ἀκόμη διανύσῃ ὁ Ἰωάννης. Ἀλλὰ τὰ πάντα ἐφαίνοντο μειδιῶντα αὐτοῖς, καὶ τὴν ἡμέραν τῆς κληρώσεως, ὁ Ἰωάννης ἦλθε ν' ἀναγγεῖλῃ, ὅτι ἐτραβήξε καλὸν ἀριθμόν· δὲν εἶχε παρὰ ἐν ἔτος νὰ κάμῃ.

Τί χαρὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἐκ τοῦ μεταλλευτοῦ! Ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ μικρᾶς ἑορτῆς. Ἡ Ἰουλίᾳ ἀκτινοβολοῦσα ἐξ εὐτυχίας, ἦτο τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ὥραιότερα παρὰ τὸ σὺνηθες.

Ὁ γάμος ἀπεφασίσθη νὰ γείνη μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Ἰωάννου.

Δὲν θὰ ἐγκατέλιπον τὴν πατρικὴν οἰκίαν. Θὰ ἦτο ὀλίγον μακρὰν διὰ τὸν Ἰωάννην, δὲν θὰ ἡδύνατο βέβαια νὰ ἔρχεται εἰς τὸ πρόγευμα, ἀλλ' ἡ Ἰουλίᾳ θὰ τοῦ ἡτοίμαζε καθὲ πρωὶ τὸ φαγητόν του, θὰ ὑπῆγαιεν εἰς συνάντησίν του, καὶ τὴν ἐσπέραν θὰ συνηνοῦντο ὅλοι περὶ τὴν αὐτὴν τράπεζαν. Ὀλόκληρον ὄνειρον εὐτυχίας!

Ἦσαν ἀρχαὶ φθινοπώρου. Θερμότης βαρεῖα ἐπεκάθητο ἐπὶ τοῦ χωρίου· πνοὴ ἀνέμου δὲν ἐδρόσιζε τὴν πνιγνὰν ἀτμόσφαιραν. Τὴν προτεραίαν ὁ πατὴρ εἶχεν ἐπιστρέψει σκεπτικώτερος τοῦ συνηθούς. Εἶχεν ἴδῃ τοὺς γέροντας μεταλλευτὰς νὰ κινῶσι τὴν κεφαλὴν, ἐνῶ ἐξήρχοντο τοῦ φρέατος.— «Τὸ φεγγάρι δὲν μᾶς ἀρέσει», ἔλεγον. Προβλέποντες ἔκρηξιν, παρετήρουν τὸν οὐρανὸν μετ' ἀγωνίας, ἐπικαλούμενοι διὰ τῶν εὐχῶν αὐτῶν πνοὴν ἀνέμου ἐξ ἀνατολῶν.

Ἄλλ' ὁ ἀνατολικὸς ἀνεμὸς δὲν ἔπνευσε τὴν ἐπαύριον οὔτε ριπὴν ἀνέμου τὴν πρωίαν, ὅτε ὁ πατὴρ ἀφῆκε περιφροντικὴν τὴν οἰκίαν, ἀφοῦ ἐνηγαλίσθη τρυφερώτερον καὶ μᾶλλον παρατεταμένως τὴν γυναῖκα καὶ τὸ τέκνον του.

Περὶ τὴν τετάρτην ὑπόκωφος ἐκपुरσοκρότησις ἠκούσθη. Εἰς ὀλιγώτερον τετάρτου τῆς ὥρας, αἱ γυναῖκες πελιδναί, βλοσυροφθαλμοὶ, εὐρίσκοντο ἤδη περὶ τὸ στόμιον τοῦ φρέατος, προσπαθοῦσαι ν' ἀναγνώσῃ τὴν τύχην των εἰς τὰ μελανά βάθη τῆς ἀβύσσου. Διωργανίζοντο τὰ βοηθήματα.

Δύο ὥραι παρῆλθον πρὶν ἢ λάβωσιν εἰδήσεις ἐκ τῶν ὑπογείων, κομισθεῖσας ὑπὸ ἀνθρώπων μαυρισμένων ἐκ τοῦ καπνοῦ, καὶ μεμωλωπισμένων, οὔτινες μόλις ἐπίστευον εἰς τὴν εὐτυχίαν, τοῦ ὅτι ἐπανεβλεπον κυανοῦν οὐρανόν. Ἐλεγον ὅτι τριάκοντα ἄνδρες περίπου ἐτάφησαν ὑπὸ τὰ ἐρείπια· ὁ πατὴρ τῆς Ἰουλίᾳς ἦτο μετὰ αὐτῶν.

Τρεῖς ἡμέραι, τρεῖς φορὰς εἴκοσι τέσσαρες ὥραι, παρῆλθον, πρὶν ἢ κατορθώσῃ νὰ ἀνοίξῃσι δίοδον. Αἱ γυναῖκες ἦσαν ἐκτὸς ἐαυτῶν.

Τὰς τρεῖς ταύτας ἡμέρας, ἡ Ἰουλίᾳ ἔμεινεν ἐκεῖ καθημένη ἐπὶ σωροῦ ἐκ τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου, τοῦ ὁποίου ἕκαστον φορτὶον εἶναι βεβαμμένον δι' ἀνθρωπίνου αἵματος. Οὔτε ἡ βροχὴ, ἥτις ἤρχισε πίπτουσα κρουνηδόν, οὔτε αἱ παρακλήσεις τοῦ Ἰωάννου ἡδυνήθησαν νὰ τὴν κάμωσι νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν θέσιν τῆς. Εἶχε μάλιστα λησμονήσῃ τὴν μητέρα τῆς.

Ὅτε ἡ μηχανὴ ἤρχισε ν' ἀναβιβάζῃ τὰ πτώματα, αἱ γυναῖκες ἔξω φρενῶν διερρήγνυνον τὴν ἄλυσιν τῶν ὑπαλλήλων, καὶ ἐρρίπτοντο πρὸς τὸ βάραθρον, ὅταν ἐκβάλλουσαι κραυγὰς σπαραξικαρδίου,